

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ INNOVÁCIÓ LENDÜLETE

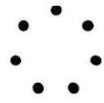
AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROJEKT

Szervezeti tanulás jellemzői – a MoTeL kutatás esettanulmányai alapján

A tanárok tanulásának szervezeti kontextusa: a szakmai közösségek

Dr. Kovács Ivett Judit, Pongor-Juhász Anna Orsolya, Urbán Krisztián

elte | ppk

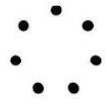
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Elméleti keret

A szervezet egészét vagy annak kisebb egységét tekintjük a tanulás kontextusának?

- A tanulási lehetőségek egyik fontos színterét, előidézőjét és közege a társas, szociális tér (Bell & Gilbert, 1996), a szakmai együttműködések, közösségek, csoportok kontextusa (Voogt, 2015; Dogan et al., 2016; Lomos et al., 2011; Opfer & Pedder, 2014).
- A szakmai együttműködés ösztönzi a szakmai kommunikációt és a tanárok közötti tudásmegosztást (Garet et al., 2001).
- A szakmai tanulás abban az esetben a leghatékonyabb, ha releváns és autentikus, mindennapi iskolai munkatevékenységekbe ágyazódik (Hunzicker, 2011; Evans, 2014; Darling-Hammond et al., 2017).
- A jó működés 5 fő jellemzője: Támogatott, megosztó vezetés, Közös értékek és célok, Személyes gyakorlatok megosztása, Közös tanulás és alkalmazás, Támogató körülmények (Hallinger & Heck, 2010, Philpott & Oates, 2017, Harris, Jones & Huffman, 2018).
- Az ezekben való részvételt befolyásoló egyik legfontosabb tényező a munkakörülmények dimenziója (Kwakman, 2003), és a professzió olyan sajátos jellemzői, mint például az autonómia és kollegialitás feszültsége (Kyndt et al., 2016).
- A kollaboratív szakmaiság fogalmi kerete (Hargraeves & O'Connor, 2018) lehetőséget ad a szakmai együttműködés eredményességének meghatározására.

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

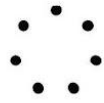
Kutatási kérdések

Hogyan jöttek létre a vizsgált iskolákban a szakmai közösségek, formális vagy informális csoportok?

Mi jellemzi a szakmai közösségek céljait, eredményességét, élettartamát?

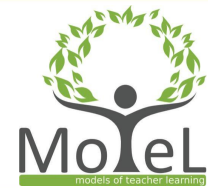
Milyen tanulási tartalom jön létre bennük?

Milyen tényezők támogatják vagy akadályozzák az eredmények beépülését a szervezetbe?

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A szakmai közösségek jellemzői

Eltérő célok,
funkciók és
tudástartalmak

Formális
top-down

Formális
bottom-up

Informális

- Választott vezetővel
- Meghatározott keretekkel, feladatokkal

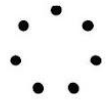
- Folyamatosan formálódó keretekkel, szabályokkal
- A vezetőség és a szervezet támogatása meghatározó jelentőségű

- Eseti, rövid életű
- Személyes kapcsolatokon múlik a hatékonysága
- Sokszor „észrevétlen” marad
- Esetleges a szervezeti támogatása

Legitimáció kérdése?

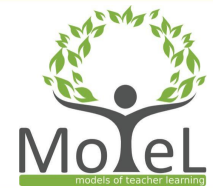
Kollaboratív szakmaiság

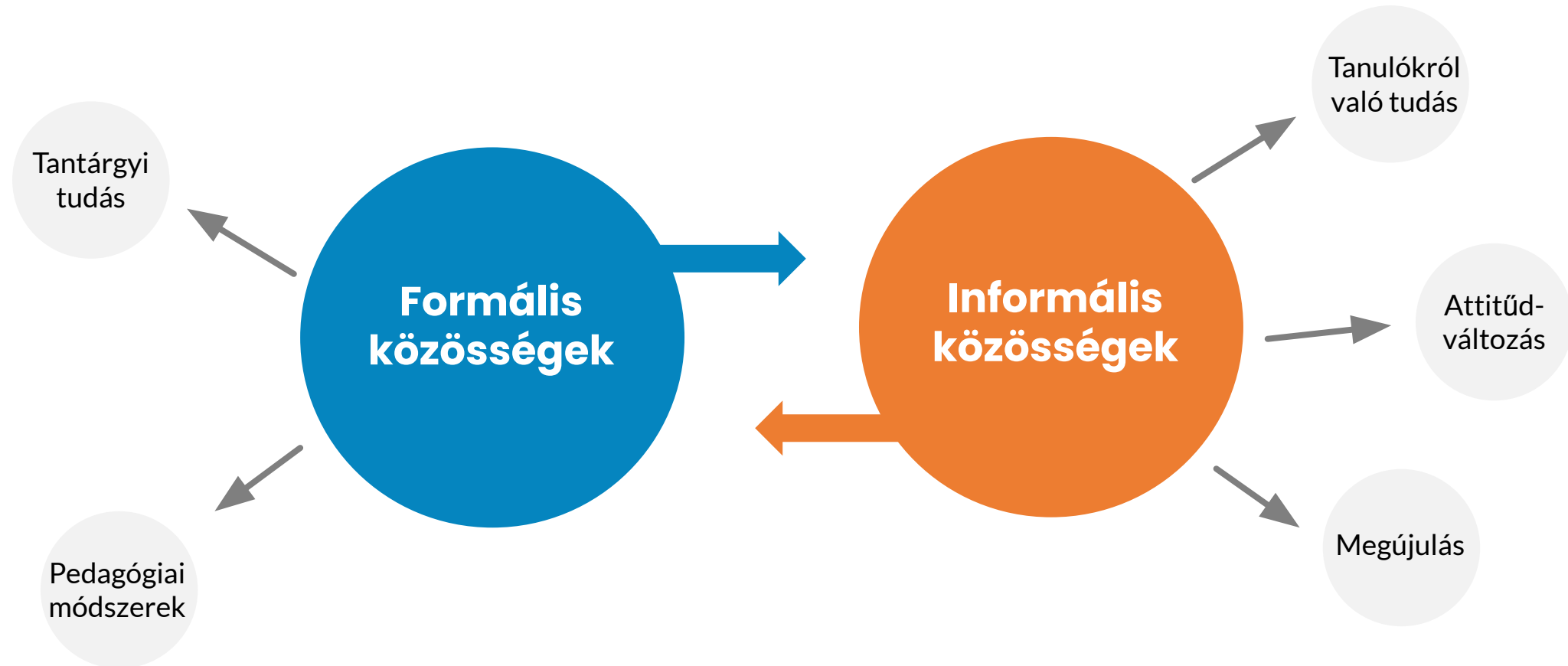

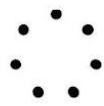
elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A létrejövő tudás tartalma

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A szervezeti támogatás – a szervezeti kultúra elemei

**Eredményesség
szervezeti
értelmezése**

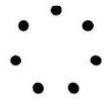
**A beágyazódást
segítő protokoll
kiépítése**

**Értékek: szakmai fejlődés,
bizalom, együttműködés,
autonómia**

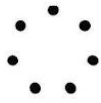
**Vezetőség –
ösztönző/támogató
tényezők**

**Struktúra
elősegítő/akadályozó
jellege**

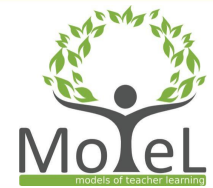
Példák: 1. Bottom-up kezdeményezés szervezeti beépülésének nehézségei - Speciális tagozatú osztály

- A baráti közösség kezdeményezését támogatja a vezetés
- A tantárgyak közötti együttműködés nagy rugalmasságot, idő- és energiaráfordítást igényel
- Az eredmények nincsenek rendszerszintre emelve, nem válik mindenki számára elérhető, explicit tudássá
- A további megvalósítás egyénfüggő és esetleges

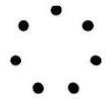
elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

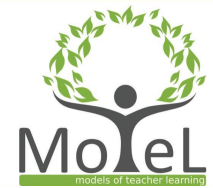
Példák: 2. Bottom-up kezdeményezésből formális szakmai közösség - Portfólió munkacsoport

- Tanári kezdeményezésből, először magyar nyelv és irodalom tantárgyból
- 7. osztálytól felmenő rendszerben + érettségi előtt álló osztály
- Kiváló eredmények az érettségin
- Munkacsoporttá alakulás – újabb tanárok és tantárgyak bevonása fokozatosan.

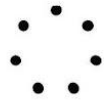
elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Összegzés

- A mindennapos, tudásmegosztáson alapuló szakmai tanulást a pedagógusok nem (feltétlenül) értelmezik közösségi tanulásnak;
- A szakmai tanulás eredményességének értelmezése inkább személyes szinten történik;
- A szervezeti tényezők, ideértve a vezetést is, alapvetően határozzák meg a szakmai tanulóközösségek működését;
- A szakmai tanulóközösségekben létrejövő tudás szervezeti szinten való tartós megjelenése, beépülése alapvetően strukturális kérdés.

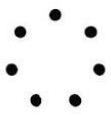
elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Felhasznált irodalom

- Bell, B. & Gilbert, J. (1996). *Teacher development: A model from science education*. Bristol: Falmer Press, Taylor and Francis.
- Darling-Hammond, L., Hyler, M. E. & Gardner, M. (2017). *Effective Teacher Professional Development*. Learning Policy Institute. Retrieved from https://learningpolicyinstitute.org/sites/default/files/product-files/Effective_Teacher_Professional_Development_REPORT.pdf
- Dogan, S., Pringle, R. & Mesa, J. (2016). The impacts of professional learning communities on science teachers' knowledge, practice and student learning: a review. *Professional Development in Education*, 42(4) 569–588
- Evans, L. (2014). Leadership for professional development and learning: enhancing our understanding of how teachers develop. *Cambridge Journal of Education*, 44(2) 179–198.
- Garet, M. S., Porter, A. C., Desimone, L., Birman, B. F. & Suk Yoon, K. (2001). What Makes Professional Development Effective? Results from a National Sample of Teachers. *American Educational Research Journal*, 38(4) 915–945.
- Hallinger, P. Heck, R. H. & Murphy, J. (2014). Teacher evaluation and school improvement: An analysis of the evidence. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 26(1), 5–28.
- Hargreaves, A. & O'Connor, M. T. (2018). *Collaborative professionalism. When Teaching together means learning for all*. CA, Thousand Oaks: Corwin.
- Harris, A., Jones, M. & Huffman, J.B. (2018). *Teachers leading educational reform: The power of professional learning communities*. London, UK: Routledge.
- Hunzicker, J.L., (2010). *Characteristics of effective professional development: a checklist*. Bradley University. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED510366> (2019. 04. 05.)
- Kyndt, E., Gijbels, D., Grosemans, I., & Donche, V. (2016). Teachers' Everyday Professional Development Mapping Informal Learning Activities, Antecedents, and Learning Outcomes. *Review of Educational Research*, 86(4) 1111-1150.
- Kwakman, K. (2003). Factors affecting teachers' participation in professional learning activities. *Teaching and Teacher Education*, 19, 149–170
- Lomos, C., Hofman, R. H., & Bosker, R. J. (2011). Professional communities and student achievement – a meta-analysis. *School Effectiveness and School Improvement*. Retrieved from <http://doi.org/10.1080/09243453.2010.550467> (2019. 03. 17.)
- Opfer, V. D. & Pedder, D. G. (2011). Conceptualizing teacher professional learning. *Review of Educational Research*, 81, 376–407.
- Philpott, C. & Oates, C. (2017). Professional Learning Communities as drivers of educational change: the case of Learning Rounds. *Journal of Educational Change*, 18 (2), 209-234.
- Voogt, J., Laferriere, T., Breuleux, A., Itow, R.C., Hickey, D.T., & McKenney, S. (2015). *Collaborative design as a form of professional development*. Poster session presented at AERA Annual Meeting 2015, Chicago, United States.

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ INNOVÁCIÓ LENDÜLETE

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROJEKT

Köszönjük a figyelmet!

Dr. Kovács Ivett Judit

kovacs.ivett@ppk.elte.hu

Pongor-Juhász Anna Orsolya

pongor.orsolya@ppk.elte.hu

Urbán Krisztián

urban0214@gmail.com

